

Zespół Szkół Ponadpodstawowych
im. Stanisława Staszica w Wieruszowie
ul. Szkolna 1-3, 98-400 Wieruszów

Przedmiotowe Zasady Oceniania z przedmiotu:

- **Biologia**
- **Geografia**

Przedmiotowe Zasady Oceniania z biologii i geografii:

Podstawa prawna:

Przedmiotowe Zasady Oceniania są zgodne z Rozporządzeniem MEN dotyczącym warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych, oraz Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania, który jest integralną częścią Statutu Zespołu Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie.

Podstawowym celem systemu oceniania jest motywowanie ucznia do samodzielnego rozwoju i aktywności pozwalającej poznać mu jego własny potencjał intelektualny i zdolności, pomoc w kształtowaniu pozytywnej samooceny poprzez docenianie jego wysiłku i umiejętności oraz weryfikacji wiedzy przez umiejętność praktycznego stosowania jej w życiu.

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania uwzględniających tę podstawę oraz formułowaniu oceny.

Ocenianie ma na celu:

- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju
- motywowanie ucznia do dalszej pracy
- dostarczenie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielowi informacji o postępach, trudnościach w uczeniu się oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia.

Zasady ogólne:

1. Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania oraz przedstawia uczniom zasady przedmiotowego systemu oceniania.
2. Nauczyciel informuje uczniów i rodziców o sposobach sprawdzania osiągnięć uczniów.
3. Oceny są jawne - zarówno dla ucznia jak i jego rodziców.
4. Sprawdzone i ocenione prace kontrolne uczeń (jak i jego rodzic - w razie życzenia) otrzymuje do wglądu na zasadach określonych przez nauczyciela.
5. Oceny klasyfikacyjne ustala się w terminach i skali określonej w Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania

Uczeń ma obowiązek:

- uczęszczać systematycznie na lekcje (jeżeli opuści więcej niż 50% zajęć to nie będzie klasyfikowany z przedmiotu)
- być przygotowany na każde zajęcia
- posiadać notatki z każdej lekcji, również z tych, na których nie był obecny
- odrabiać zadania domowe, a w przypadku nieobecności uzupełnić je w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły
- aktywnie uczestniczyć w lekcji, przynajmniej uważnie słuchając i notując
- otrzymać ocenę z każdego sprawdzianu oraz innych obowiązkowych prac zadanych w danym semestrze
- w przypadku nieobecności na sprawdzianie napisać go w ciągu dwóch tygodni od daty oddania prac pisemnych, nie później jednak jak przed następnym sprawdzianem lub tydzień przed ostatnią lekcją poprzedzającą klasyfikację, drugi termin sprawdzianu wyznacza nauczyciel w porozumieniu z zainteresowanymi uczniami
- w przypadku niesamodzielnej pracy podczas sprawdzianu lub kartkówki uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
- nie ma możliwości poprawy ocen w ostatnim tygodniu przed klasyfikacją.

Uczeń ma prawo:

- zostać zwolniony z odpowiedzi ustnej, pisemnej lub sprawdzianu w pierwszym dniu po usprawiedliwionej nieobecności trwającej co najmniej tydzień
- ubiegać się o przesunięcie terminu poprawy sprawdzianu i uzupełnienia zeszytu jeśli przez dłuższy czas był nieobecny w szkole i jest to nieobecność usprawiedliwiona
- uczeń ma prawo do zgłoszenia przed lekcją nieprzygotowania do lekcji - raz w semestrze bez żadnych konsekwencji, z wyjątkiem zaplanowanych sprawdzianów i lekcji powtórzeniowych
- uczestniczyć w zajęciach wyrównawczych w przypadku otrzymania oceny niedostatecznej z pierwszego semestru, termin i częstotliwość zajęć wyznacza nauczyciel w porozumieniu z zainteresowanymi uczniami
- poprawić negatywną ocenę ze sprawdzianu w ciągu dwóch tygodni od daty oddania prac, nie później jednak jak przed następnym sprawdzianem, termin poprawy sprawdzianu wyznacza nauczyciel w porozumieniu z zainteresowanymi uczniami, otrzymana nota jest dopisywana do ocen i wlicza się do średniej razem z notą uzyskaną poprzednio
- jeżeli uczeń otrzymał ocenę niedostateczną na koniec pierwszego semestru może poprawić zaległe prace pisemne do końca marca bieżącego roku szkolnego, w innym wypadku aby uzyskać ocenę pozytywną na koniec roku szkolnego, średnia z ocen cząstkowych za semestr drugi powinna sugerować co najmniej ocenę dostateczną
- przystąpić do egzaminu poprawkowego z przedmiotu, jeżeli na koniec roku otrzymał ocenę niedostateczną i spełnia warunki określone w Wewnętrzny Szkolnym Systemie Oceniania
- przewiduje się możliwość podjęcia przez radę pedagogiczną – jeden raz w ciągu etapu kształcenia – decyzji o promowaniu do klasy programowo wyższej ucznia, który nie zdał egzaminu poprawkowego z przedmiotu, pod warunkiem, że te zajęcia edukacyjne są realizowane w klasie programowo wyższej.

Formy sprawdzania osiągnięć:

- odpowiedź ustna (dwa ostatnie tematy)
- niezapowiedziane kartkówki z dwóch ostatnich zajęć (5 – 10 min.)
- sprawdziany opisowe lub testowe po każdym dziale, zapowiadane tydzień wcześniej
- powtórki ustne zapowiadane tydzień wcześniej
- praca w grupach
- ocena zeszytu pod względem zawartych w nim treści, zeszyt zostaje oceniony na ocenę bardzo dobrą w przypadku zawierania kompletnych i czytelnych notatek z wszystkich lekcji, za brak każdej lekcji lub zadania domowego nota zostaje obniżona o stopień, w przypadku braku zeszytu lub nieprawidłowego prowadzenia uczeń może otrzymać ocenę niedostateczną
- ocena za aktywność wystawiana jest w przypadku, gdy uczeń samodzielnie przygotowuje i poprowadzi zajęcia na wybrany temat, osiągnie znaczącą pozycję w konkursie przedmiotowym lub uzbiera dostateczną ilość plusów z aktywności na lekcjach - zakres plusów na oceny z aktywności na lekcjach:
 1. + dopuszczający
 2. ++ dostateczny
 3. +++ dobry
 4. ++++ bardzo dobry
- oceny te są wpisywane pod koniec semestru, ale tylko wówczas gdy poprawią notę końcową ucznia
- uczeń może również otrzymać minus z aktywności w przypadku utrudniania prowadzenia lekcji lub braku przygotowania; po uzbieraniu dwóch minusów otrzymuje ocenę niedostateczną.

Kryteria oceny:

Oceny z prac pisemnych wystawia się według następującej skali:

- 0 - 35% punktów - niedostateczny
- 36 - 55% punktów - dopuszczający
- 56 - 75% punktów - dostateczny
- 76 - 95 % punktów - dobry
- 96 - 100 % punktów - bardzo dobry

Klasyfikacji semestralnej i rocznej dokonuje się na podstawie ocen cząstkowych , przy czym największe znaczenie mają oceny ze sprawdzianów, w drugiej kolejności są oceny z odpowiedzi ustnych i kartkówek. Inne oceny mają charakter wspomagający.

Dostosowanie wymagań:

- Nauczyciel jest obowiązany na podstawie opinii poradni psychologiczno – pedagogicznej dostosować wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z przedmiotu, wynikających z realizowanego programu nauczania, do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.
- W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego nauczania dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb ucznia może nastąpić na podstawie tego orzeczenia.

Biologia

Na ocenę semestralną i roczną składa się wiedza merytoryczna, posługiwanie się terminologią biologiczną, umiejętność uzasadniania i argumentowania, sposób rozwiązywania problemów, kreatywność, jasność i precyzyjność wypowiedzi, wykorzystanie wiedzy w życiu.

Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną jeżeli:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania
- nie radzi sobie ze zrozumieniem najprostszych pojęć i terminów biologicznych,
- nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać najprostszych ćwiczeń i zadań,
- nie wykazuje najmniejszych chęci współpracy w celu uzupełnienia braków oraz nabycia podstawowej wiedzy i umiejętności.

Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą jeżeli:

- wykaże się znajomością podstawowych treści programowych w zakresie co najmniej 36%
- posługuje się zrozumiałym językiem
- potrafi przyporządkować dane zjawisko biologiczne do podanego przez nauczyciela przykładu
- definiuje podstawowe pojęcia biologiczne lecz bez dokładnego ich zrozumienia

Uczeń otrzymuje ocenę dostateczną jeżeli:

- wykaże się znajomością treści programowych w zakresie co najmniej 56%
- posługuje się zrozumiałym językiem
- zazwyczaj poprawnie używa podstawowych pojęć biologicznych
- poprawnie opisuje zjawiska biologiczne
- podaje nieliczne przykłady

Uczeń otrzymuje ocenę dobrą jeżeli:

- wykaże się znajomością treści programowych w zakresie co najmniej 76%
- posługuje się jasnym, literackim językiem
- poprawnie używa pojęć biologicznych
- poprawnie opisuje zjawiska biologiczne i wyciąga wnioski
- trafnie dobiera przykłady

Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą jeżeli:

- wykaże się znajomością treści programowych w zakresie co najmniej 96%
- posługuje się jasnym, literackim językiem
- trafnie analizuje dane tabelaryczne i wykresy
- potrafi zinterpretować zjawiska biologiczne
- posługuje się zaawansowaną terminologią biologiczną
- trafnie dobiera liczne przykłady

Uczeń otrzyma ocenę celującą jeżeli:

- wykaże się znajomością treści programowych w zakresie 100%
- wykaże się znajomością treści ponadprogramowych.
- potrafi wykorzystywać wiedzę uzyskaną z innych źródeł niż szkoła
- trafnie analizuje dane tabelaryczne i wykresy
- samodzielnie opracowuje i przedstawia dane w formie tabeli, wykresów i schematów
- trafnie interpretuje zjawiska biologiczne
- potrafi zaprojektować doświadczenie biologiczne
- posługuje się jasnym, literackim językiem
- posługuje się bogatym słownictwem biologicznym
- trafnie dobiera liczne przykłady pochodzące z różnych źródeł
- osiąga znaczące sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych na szczeblu co najmniej wojewódzkim

Geografia

Na ocenę semestralną i roczną składa się wiedza merytoryczna, posługiwanie się terminologią geograficzną, umiejętność uzasadniania i argumentowania, sposób rozwiązywania problemów, kreatywność, jasność i precyzyjność wypowiedzi, wykorzystanie wiedzy w życiu.

Uczeń otrzyma ocenę celującą jeżeli:

- twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania,

- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach geograficznych lub olimpiadach pokrewnych,
- posiada wiedzę wykraczającą poza obowiązujący program nauczania.

Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą jeżeli:

- wykaże się znajomością treści programowych w zakresie co najmniej 96%
- opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania oraz potrafi:
 - sprawnie poruszać się w tematyce geograficznej,
 - samodzielnie rozwiązywać problemy,
 - wykazać się znajomością pojęć i terminów oraz umiejętnością poprawnego ich zastosowania w sytuacjach typowych i nietypowych,
 - posługiwać się poprawnie terminologią geograficzną,
 - samodzielnie zdobywać wiedzę i umiejętności,
 - przeprowadzać prawidłową analizę związków przyczynowo-skutkowych, zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego,
 - w oparciu o źródła przeprowadzić analizę procesów i określić ich konsekwencje.

Uczeń otrzymuje ocenę dobrą jeżeli:

- wykaże się znajomością treści programowych w zakresie co najmniej 76%
- opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy programu nauczania a także potrafi:
 - samodzielnie wyjaśniać typowe zależności,
 - posługiwać się terminologią geograficzną z nielicznymi potknięciami i błędami,
 - sprawnie rozwiązywać zadania geograficzne,
 - przeprowadzić prostą analizę związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego,
 - samodzielnie dokonać analizy danych statystycznych przedstawionych w różnej formie,
 - w oparciu o dane liczbowe sporządzić diagramy, wykresy, kartodiagramy itp.

Uczeń otrzymuje ocenę dostateczną jeżeli:

- wykaże się znajomością treści programowych w zakresie co najmniej 56%
- opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową, co pozwala mu na:
 - wykazanie się znajomością i rozumieniem podstawowych pojęć i terminów geograficznych,
 - stosowanie poznanych pojęć i terminów w sytuacjach typowych,
 - wykonywanie prostych obliczeń geograficznych,

- wskazywanie elementarnych związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego,
- samodzielne rozwiązywanie elementarnych zadań geograficznych.

Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą jeżeli:

- wykaże się znajomością podstawowych treści programowych w zakresie co najmniej 36%
- opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową w takim zakresie, że potrafi:
- samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela wykonać ćwiczenia i zadania o niewielkim stopniu trudności,
- wykazać się znajomością i rozumieniem najprostszych pojęć i terminów geograficznych,
- wskazać elementarne związki pomiędzy składnikami środowiska geograficznego.

Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną jeżeli:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania
- nie radzi sobie ze zrozumieniem najprostszych pojęć i terminów geograficznych,
- nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać najprostszych ćwiczeń i zadań,
- nie wykazuje najmniejszych chęci współpracy w celu uzupełnienia braków oraz nabycia podstawowej wiedzy i umiejętności.

opracowała Monika Hejman

**Zespół Szkół Ponadpodstawowych
im. Stanisława Staszica w Wieruszowie**

ul. Szkolna 1-3, 98-400 Wieruszów

Przedmiotowe Zasady Oceniania z przedmiotu: Podstawy przedsiębiorczości

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZEDMIOTU PODSTAWY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI MA NA CELU WSPIERANIE ROZWOJU INTELEKTUALNEGO I OSOBOWOŚCIOWEGO UCZNIĄ

1. **Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów).**
 2. **Tryb zapoznania uczniów z Przedmiotowym Systemem Oceniania z przedmiotu podstawy przedsiębiorczości:**
 - Na początku każdego roku szkolnego nauczyciel informuje ucznia o:**
 - wymaganiach niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z przedmiotu podstawy przedsiębiorczości, wynikających z realizowanego programu nauczania, zawartych w niniejszym PSO,
 - sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów,
 3. **Na prośbę ucznia, lub jego rodziców (prawnych opiekunów), nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę.**
 4. **Na lekcjach ocenie podlegają następujące obszary aktywności uczniów:**
 - umiejętność swobodnego formułowania zdań,
 - prowadzenie rozumowań,
 - kształtowanie języka charakterystycznego dla przedmiotu,
 - rozwiązywanie problemów,
 - poprawność posługiwania się pojęciami (ze zrozumieniem),
 - rzeczowość wypowiedzi,
 - stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych,
 - aktywność na lekcji
 - praca w grupach.
 - wkład pracy ucznia,
 - sposób prowadzenia zeszytu.
- Ocenianiu bieżącemu podlega aktywność ucznia na lekcji przejawiająca się gotowością do udziału w zajęciach:
- uczestnictwo w dyskusji
 - stawianie pytań
 - udzielanie odpowiedzi na pytanie
 - formułowanie problemów do dyskusji
 - wyciąganie i formułowanie wniosków
 - wyrażanie własnych poglądów

- argumentowanie swoich przekonań
- posługiwanie się podręcznikiem
- posługiwanie się aktami prawnymi
- posługiwanie się wydawnictwami encyklopedycznymi i literaturą popularno-naukową
- posługiwanie się prasą i innymi środkami masowego przekazu

5. Sprawdzanie osiągnięć uczniów odbywa się poprzez następujące formy aktywności:

a. Wypowiedzi pisemne w formie:

- **Sprawdzian (1 godz.):**
 - pisemne prace klasowe zapowiadane są **tydzień wcześniej** i odnotowane w dzienniku lekcyjnym danej klasy,
 - sprawdzoną i ocenioną pracę pisemną uczeń otrzymuje do wglądu najpóźniej po upływie dwóch tygodni od daty pisania pracy, w sytuacjach losowych termin oddania prac może być wydłużony ,
 - sprawdzoną pracę klasową nauczyciel omawia z uczniami – podaje kryteria oceniania i wyniki pracy,
 - prace pisemne przechowywane są w szkole do końca roku szkolnego,
 - poprawa pracy klasowej jest dobrowolna i następuje tylko wtedy, gdy uczeń otrzymał ocenę **niedostateczną**; uczeń pisze ją tylko raz, w terminie nie później niż 2 tygodnie od oddania prac ,
 - w przypadku nieobecności ucznia na sprawdzianie (usprawiedliwiona nieobecność w szkole) lub gdy uczeń w uzasadnionym przypadku został zwolniony przez nauczyciela z pisania pracy, uczeń ma obowiązek zaliczenia danej partii materiału w formie pisemnej lub ustnej (umowa z nauczycielem) w ciągu dwóch tygodni od daty pisania przez klasę danej pracy klasowej, niewypełnienie tego obowiązku jest równoznaczne ze wstawieniem oceny niedostatecznej.
 - nieobecność nieusprawiedliwiona w czasie pisania sprawdzianu powoduje wystawienie oceny niedostatecznej z danej pracy ,
 - w wyjątkowych sytuacjach losowych termin zaliczenia pracy przez ucznia, po wcześniejszym uzgodnieniu, może być przez nauczyciela przesunięty.

W razie przełożenia sprawdzianu na prośbę uczniów, w uzasadnionych przez nich okolicznościach, termin pisania sprawdzianu przypada na kolejnej lekcji.

- **kartkówki (10 – 15 min.):**
 - mogą obejmować materiał maksymalnie 3 ostatnich lekcji, mogą być przeprowadzane bez uprzedzenia. Sprawdzone i ocenione prace uczniowie otrzymują najpóźniej po upływie dwóch tygodni od daty pisania sprawdzianu. Kartkówki nie podlegają poprawie (żadne oceny, także niedostateczne) i nie są zaliczane przez ucznia w przypadku niepisania ,
- **prace projektowe**
- **prace domowe**
 - uczeń może raz w semestrze zapomnieć odrobić pracę domową, nieodrobienie pracy domowej powinno być zgłoszone nauczycielowi przed lekcją, uczeń ma obowiązek uzupełnienia pracy domowej i przedstawienia jej na najbliższych zajęciach,

- niedopełnienie tego obowiązku równać się będzie wystawieniu oceny niedostatecznej bieżącej.

b. Wypowiedzi ustne ucznia na lekcjach bieżących i powtórzeniowych:

- uczeń może być zapytany przez nauczyciela z dwóch ostatnich lekcji.

c. Praca w grupach.

d. Aktywność.

- na lekcjach podstaw przedsiębiorczości aktywność uczniów będzie oceniana w formie plusów („+”) , minusów („-”) i ocen częściowych
 - dwa plusy – dostateczny (3)
 - trzy plusy – dobry (4)
 - cztery plusy – bardzo dobry (5)
 - dwa minusy – niedostateczny (1)

e. Wkład pracy ucznia.

f. Znajomość i umiejętność posługiwania się aktami prawnymi.

g. Przygotowanie do lekcji:

- uczeń ma prawo zgłosić przed lekcją nieprzygotowanie do zajęć (nie dotyczy to prac klasowych, lekcji powtórzeniowych oraz zajęć, na których wystawiana jest ocena śródroczna/końcowa klasyfikacyjna) – 1 raz w semestrze

Nauczyciel zaznacza zgłoszone nieprzygotowanie w dzienniku znakiem „N”.

8. Ustala się następującą hierarchię ocen z przedmiotu podstawy przedsiębiorczości:

- 1. sprawdziany godzinne,
- 2. odpowiedź ucznia i ćwiczenia praktyczne (np. wypełnianie druków urzędowych),
- 3. kartkówki,
- 4. aktywność,
- 5. praca w grupach,
- 6. praca domowa, inne prace wykonywane w domu.

9 W dziennikach lekcyjnych stosuje się ujednolicone skróty , symbole literowe ocenionych różnych form aktywności ucznia :

S – sprawdzian (oznaczenie kolorem czerwonym),

K – kartkówka (kolorem niebieskim, czarnym),

A – aktywność (praca na lekcji, praca dodatkowa, projekty, albumy – oznaczenie kolorem niebieskim, czarnym),

- Pd – praca domowa (kolorem niebieskim, czarnym),
- O – odpowiedź (kolorem niebieskim, czarnym)
- G – praca w grupach (kolorem niebieskim, czarnym),
- N – nieprzygotowanie (kolorem niebieskim, czarnym),

10. Inne postanowienia:

1. W wyjątkowych sytuacjach losowych uczeń może być zwolniony z pisania sprawdzianu lub z odpowiedzi ustnej decyzję podejmuje nauczyciel na prośbę ucznia lub jego rodzica (prawnego opiekuna) .
2. Jeżeli w czasie sprawdzianu lub odpowiedzi ustnej nauczyciel stwierdzi niesamodzielność pracy ucznia - uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
3. Obowiązkowo na każdej lekcji uczeń musi posiadać zeszyt przedmiotowy. W razie braku nauczyciel może wstawić ocenę niedostateczną bieżącą .
4. Ocena roczna klasyfikacyjna uwzględnia osiągnięcia ucznia z obu semestrów .
5. Przewiduje się możliwość podjęcia przez radę pedagogiczną – jeden raz w ciągu etapu kształcenia – decyzji o promowaniu do klasy programowo wyższej ucznia, który nie zdał egzaminu poprawkowego z przedmiotu, pod warunkiem, że te zajęcia edukacyjne są realizowane w klasie programowo wyższej.

11. Na lekcjach stosowana jest następująca skala ocen klasyfikacyjnych śródrocznych i rocznych:

- stopień celujący – 6 cel
- stopień bardzo dobry – 5 bdb
- stopień dobry – 4 db
- stopień dostateczny – 3 dst
- stopień dopuszczający – 2 dop
- stopień niedostateczny – 1 ndst

Oceny bieżące wystawiane są z plusami i minusami .

12. Kryteria oceny:

Oceny z prac pisemnych wystawia się według następującej skali:

- 0 - 35% punktów - niedostateczny

- 36 - 55% punktów - dopuszczający

- 56 - 75% punktów - dostateczny

- 76 - 95 % punktów - dobry

- 96 - 100 % punktów - bardzo dobry

13. Standardy oceniania wypowiedzi ustnych:

niedostateczny (1) otrzymuje uczeń, który:

- nie udziela odpowiedzi na pytania postawione przez nauczyciela, nawet przy jego pomocy

dopuszczający (2) otrzymuje uczeń, który:

- udziela odpowiedzi na pytania i wykazuje podstawowe umiejętności o niewielkim stopniu trudności przy pomocy nauczyciela

dostateczny (3) otrzymuje uczeń, który:

- zna i rozumie podstawowe pojęcia,
- tylko częściowo wykazuje się samodzielnością

dobry (4) otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania podstawowe i dodatkowo:
- potrafi samodzielnie rozwiązywać problemy,
- prawidłowo formułuje wnioski,

bardzo dobry (5) otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania podstawowe i dodatkowo:
- samodzielnie udziela odpowiedzi na wszystkie postawione pytania,
- zdobytą wiedzę potrafi stosować w nowych sytuacjach,
- rozwiązuje samodzielnie zadania problemowe

celujący (6) otrzymuje uczeń, który :

- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą i dodatkowo :
- wyraża własne zdanie, poglądy, popiera je właściwą i logiczną argumentacją
- wykazuje się wiedzą z innych źródeł niż podręcznik

14. Dostosowanie wymagań:

- Nauczyciel jest obowiązany na podstawie opinii poradni psychologiczno – pedagogicznej dostosować wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z przedmiotu, wynikających z realizowanego programu

nauczania, do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.

- W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego nauczania dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb ucznia może nastąpić na podstawie tego orzeczenia.

16. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z przedmiotu:

Ocena	<i>Opanowane umiejętności i aktywność, posiadana wiedza</i>
Celująca (6)	<p>Uczeń powinien:</p> <p>wypełnić takie wymagania jak na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazywać szczególne zainteresowanie przedmiotem oraz literaturą popularno-naukową i specjalistyczną zgodną z omawianą na zajęciach tematyką, • uczestniczyć w konkursach i olimpiadach właściwych dla przedmiotu i uzyskiwać wyróżniające wyniki, godnie reprezentując szkołę, • podejmować się wykonania zadań (indywidualnie lub w zespole) dodatkowych, • wyrażać własne zdanie, poglądy, popierać je właściwą i logiczną argumentacją.

<p>Bardzo dobra (5)</p>	<p>Uczeń powinien: wypełnić takie wymagania jak na ocenę dobrą a ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiadać wiadomości na poziomie treści dopełniających, • wykazywać zainteresowanie przedmiotem oraz literaturą popularno-naukową dotyczącą omawianych treści, • umieć samodzielnie poszukiwać informacji w różnych źródłach oraz je selekcjonować, • właściwie interpretować nowe sytuacje i zjawiska, w sposób twórczy rozwiązywać problemy, • umieć oceniać otaczającą rzeczywistość społeczno-gospodarczą zgodnie z przyjętymi kryteriami wartości, • kierować się dobrem ogółu przy podejmowaniu decyzji , negocjować stanowisko, osiągać kompromis, • kierować pracą zespołu rówieśników, • uczestniczyć w konkursach i olimpiadach właściwych dla przedmiotu i uzyskiwać wyróżniające wyniki na poziomie szkolnym.
<p>Dobra (4)</p>	<p>Uczeń powinien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumieć polecenia i instrukcje, • znać omawianą na zajęciach problematykę na poziomie rozszerzonym oraz w sposób logiczny i spójny ją prezentować, • rozumieć omawiane treści i umieć wyjaśnić je innym , • uogólniać i formułować wnioski, • zajmować stanowisko w kwestiach spornych i bronić swoich poglądów na forum klasy, • aktywnie uczestniczyć w zajęciach lekcyjnych, • poprawnie i sprawnie wykonywać ćwiczenia i inne zadania, • umieć poprawnie wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce, • wykazywać zainteresowanie omawianą na zajęciach problematyką, • systematycznie i starannie prowadzić zeszyt przedmiotowy.
<p>Dostateczna (3)</p>	<p>Uczeń powinien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumieć polecenia i instrukcje, • zapamiętać podstawowe wiadomości dla danego działu tematycznego i samodzielnie je prezentować, • rozumieć podstawowe omawiane zagadnienia, • dokonywać selekcji i porównania poznanych zjawisk, • samodzielnie i poprawnie wykonywać proste ćwiczenia i zadania, • umieć wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce, • aktywnie uczestniczyć w pracach i zadaniach zespołowych, • systematycznie prowadzić zeszyt przedmiotowy.

<p>Dopuszczająca (2)</p>	<p>Uczeń powinien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z pomocą nauczyciela zrozumieć i wykonać polecenia, • zapamiętać wiadomości konieczne do elementarnej orientacji w treściach danego działu tematycznego i z pomocą nauczyciela umieć je odtworzyć, • poprawnie, z pomocą nauczyciela rozpoznawać, nazywać i klasyfikować poznane pojęcia, zjawiska, procesy, dokumenty, postacie życia publicznego itp., • wykonywać samodzielnie lub z pomocą nauczyciela proste ćwiczenia i polecenia, • współpracować w zespole w trakcie wykonywania zadań, • prowadzić zeszyt przedmiotowy.
<p>Niedostateczna (1)</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nie opanował wiedzy i umiejętności, zawartych w podstawie programowej i programie nauczania, w sposób pozwalający na kontynuację nauki na wyższym szczeblu kształcenia, • nie opanował innych podstawowych, charakterystycznych dla przedmiotu umiejętności, • nie potrafi wykonać (rozwiązać) zadań o niewielkim, elementarnym stopniu trudności.

Opracowała: Monika Hejman